

Inleiding

Met de kaderbrief 2024-2027 schetsen wij ontwikkelingen die van invloed zijn op OD NZKG en op het meerjarig financieel beleid. In de kaderbrief staan de uitgangspunten waarop de meerjarenbegroting wordt gebaseerd. Deze kaderbrief is daarmee ook input voor de kadernotities 2024 van de deelnemers van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Veranderende omstandigheden

De afgelopen jaren stonden voor ons en onze opdrachtgevers in het teken van verandering. Ook de komende jaren zal dit een constante blijven. Momenteel zorgen de huidige ontwikkelingen, waaronder de oorlog in Oekraïne, energietransitie, stikstof, en bijvoorbeeld de aanpak van zeer zorgwekkende stoffen, voor een dynamische situatie in Nederland en onze regio. Voor onze dienst betekent het vooralsnog een veranderende, op onderdelen tijdelijk afnemende en op andere onderdelen toenemende vraag. De hoeveelheid werk zal de komende periode per saldo blijven toenemen, maar vraagt soms andere expertise en daarmee wendbaarheid van de OD NZKG.

Koersvast

De OD NZKG staat voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving: een mooie missie in een dynamisch gebied waar veel verschillende en soms tegenstrijdige belangen spelen. In de huidige context van onder meer de enorme klimaatopgave, de stikstofcrisis en de nodige issues op het gebied van externe veiligheid doet vergunningverlening, toezicht, handhaving en - gevraagd en ongevraagd – adviseren er meer toe dan ooit. Omdat we door de aard van het werk meldingen en zienswijzen krijgen van omwonenden én veel bij bedrijven komen, weet de OD NZKG als geen andere overheid wat er speelt in het werkgebied op de unieke combinatie van milieu, bodem, bouw, veiligheid, milieu-gerelateerde gezondheid, duurzaamheid en energie. Die deskundigheid wordt ingezet om de leefbaarheid te borgen en om grote opgaven als de energietransitie, de transformatie van gebieden en het verbeteren van de milieu-gerelateerde gezondheid te realiseren. Zo worden beleidsmatige opgaven van gemeenteraden, provinciale staten en het parlement vertaald naar de praktijk van de bedrijven en voedt vice versa de praktijkervaring van de OD NZKG de beleidsmakers.

Arbeidsmarkt

De OD NZKG blijft onverminderd middelen reserveren voor verhoogde inzet op werving en selectie en het binden en boeien van huidige medewerkers. De aanhoudende krapte op de arbeids- en inhuurmarkt zorgt ervoor dat het zeer uitdagend is om de afgesproken productie te halen en brengt risico's op onderproductie met zich mee. We zien ons steeds vaker genoodzaakt om medewerkers aan te nemen die minder ervaren zijn. Het opleiden en begeleiden van deze minder ervaren medewerkers vraagt een tijdinvestering, die ten koste gaat van onze productiviteit. Wij blijven ons inzetten op efficiënter en meer risicogericht werken en we bundelen onze krachten zo veel als mogelijk in de regio en met andere BRZO diensten.

Speerpunten in de strategische agenda 2022-2024

Om focus te houden hebben we een strategische agenda 2022-2024 opgesteld. Deze agenda bestaat uit drie samenhangende en elkaar versterkende onderdelen:

1. Inhoudelijke opgaven op het gebied van klimaat, milieu-gerelateerde gezondheid, en transformatie gebieden
2. Versterking van ons instrumentarium op het vakgebied vergunning verlenen, toezicht houden, handhaven en adviseren
3. Organisatieontwikkeling: wat is er nodig binnen de OD NZKG om punt 1 en 2 te realiseren.

Op deze thema's zal de Omgevingsdienst haar inzet intensiveren en uitvoering innoveren. Het betreft thema's waarop de opdrachtgevers ambities en uitdagingen hebben. Deze thema's waren ook opgenomen in de kaderbrief van vorig jaar, in deze kaderbrief beschrijven we de laatste ontwikkelingen.

1. Inhoudelijke opgaven: klimaat, milieu-gerelateerde gezondheid, en transformatie gebieden

Klimaat:

Er is veel aandacht voor het terugdringen van het energiegebruik en het gebruik van schaarse primaire grondstoffen, die onze aarde uitputten. Duurzame energie- en grondstofbronnen zijn voor ons klimaat de toekomst. De Omgevingsdienst NZKG zet door scherp aan de wind te varen bij vergunningverlening en toezicht maximaal in om de wettelijke ruimte te benutten om te sturen op energiebesparing, benutten van bronnen voor hernieuwbare energie, besparing op gebruik van primaire grondstoffen en hergebruik van grondstoffen in de keten en voorkomen van afval door bedrijven en (vastgoed-)ontwikkelaars, bijvoorbeeld door met het stellen van voorschriften aan te sturen op procesinnovatie bij industriële bedrijven. Daarbij brengen wij onze kennis en expertise in met onze adviezen en signaleren wij kansen en belemmeringen bij onze opdrachtgevers en netwerk- en samenwerkingsverbanden zoals de MRA en het programmabureau NZKG.

Verbetering van milieu gerelateerde gezondheid:

Bedrijven en bewoners zitten dicht bij elkaar in het werkgebied van de OD NZKG. De inzet is gericht op het verbeteren van milieu gerelateerde gezondheid door het verminderen van de negatieve effecten van bedrijfsactiviteiten op de gezondheid van inwoners. Dit kan door bijvoorbeeld bij wettelijke normeringen met bandbreedtes te zorgen dat in de vergunning wordt vastgelegd dat de laagste (strengste) norm wordt gehanteerd en daarmee de leefomgeving maximaal wordt beschermd.

De OD NZKG is scherp aan de wind gaan varen bij regulering en toezicht & handhaving op de effecten van industriële activiteiten die invloed hebben op de gezondheid van mensen in de omgeving. Thans worden pilots scherp vergunnen uitgevoerd om scherper in beeld te brengen wat een realistisch ambitieniveau voor scherper vergunnen is en wat wij van het Rijk en regionale & lokale besturen nodig hebben in beleid en regelgeving om de leefomgeving op basis van de best beschikbare technieken te kunnen beschermen tegen afwentelingsrisico's op mens en natuur. In brieven aan lokale en landelijke beleidsmakers hebben wij reeds een aantal urgente knelpunten gesignaleerd waardoor wij de leefomgeving op basis van de thans beschikbare technieken niet maximaal kunnen beschermen bij de uitvoering van onze VTH taken. Scherper aan de wind varen betekent intensivering van de inzet op een aantal thema's bij de uitvoering van VTH taken hetgeen implicaties heeft voor de kosten van de uitvoering.

Transformatiegebieden:

De opgaven op het gebied van klimaat en woningbouw brengen een forse transformatieopgave met zich mee. De Omgevingsdienst NZKG zet zich door scherper aan de wind varen bij de VTH uitvoering in voor een bronaanpak, waarmee nieuwe ruimte ontstaat voor andere functies. Gebieden – waar voorheen vanuit het oogpunt van milieu geen woningen konden worden gerealiseerd - worden getransformeerd naar gemengde gebieden van bedrijven en woningen. Daarnaast zullen er door de aanleg van de infrastructuur

voor de energietransitie en de transitie naar een CE en procesinnovaties bij (circulaire) bedrijven nieuwe milieu en veiligheidscontouren ontstaan die over bestaande woongebieden liggen. OD NZKG intensificeert de inzet van kennis en expertise bij keuzes in de ruimtelijke planvorming. Veiligheidsrisico's en gezondheidsrisico's worden vroegtijdig gesignaleerd bij keuzes in de benutting van de ruimte voor nieuwe/andere functies en waar nodig op de bestuurlijke tafel geagendeerd. Dit doen wij bij de advisering ruimtelijke planvormingsprocessen, maar ook door inbreng van onze kennis en expertise bij de ontwikkeling van de bouwstenen voor de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en programma NOVEX voor onze regio.

Niet alles kan. Dit betekent dat vanuit de inhoudelijke doelen prioriteiten gesteld moeten worden bij de keuzes van de inzet van onze schaarse capaciteit voor de VTH-A uitvoering. Versnelde vergunningverlening voor projecten die nodig zijn voor de energietransitie kunnen botsen met het belang om de inzet in de uitvoering scherper aan de wind varen met het oog op veiligheid en milieu. Door pilots uit te voeren wordt ingezet op meer inzicht in de gevolgen van keuzes in de uitvoering voor de inhoudelijke doelstellingen.

Momenteel zet de OD NZKG in op multidisciplinaire projectgroepen langs de lijnen van de CES en de RES-en (energiestrategieën). Op basis van de inzichten zal het gesprek met opdrachtgevers gevoerd worden over wat nodig is.

2. Versterking van het instrumentarium op het vakgebied vergunning verlenen, toezicht houden, handhaven en adviseren

De OD NZKG is de oren, ogen en neus van de regio. Onze kennis en informatie is onmisbaar voor bestuurders, beleidsmakers en inwoners. De kern van het werk is het beschermen en verbeteren van het milieu, de bodem en bouw. Vertrekpunt zijn de beleidskaders voor VTH en de inhoudelijke wet- en regelgeving. Een belangrijke uitdaging is om de uitvoering hier continue goed op aan te laten sluiten. In de Strategische Agenda hebben wij aangegeven ons instrumentarium verder te versterken en door te ontwikkelen.

Ten eerste verschuiven wij de focus naar opgavegericht werken in plaats van taakgericht uitvoeren. Kijkend naar de basistaken Milieu zijn vergunningverlening toezicht en handhaving op naleving van wet- en regelgeving van bedrijven de kern van ons werk. De Omgevingswet, die naar verwachting op 1 juli 2023 in werking treedt, is het fundament voor een opgavegerichte werkwijze. Vraagstukken als de aanpak van milieucriminaliteit en ondermijning, maar ook opgaven als de energietransitie en verduurzaming maken een omslag naar het werken vanuit de opgave noodzakelijk. Dat vraagt om een andere werkwijze, programmering en samenwerking. Deze ontwikkeling zal extra inzet vergen. We moeten in al onze werkstromen ook steeds meer naar de hele keten kijken, denk aan circulaire economie waar afvalstromen weer leiden tot grondstofstromen.

Ten tweede zetten wij in op verbetering van de samenhang tussen beleid en uitvoering, met het oog op adequate bescherming van de leefomgeving. We werken nauw samen met onze omgeving. Leidraad voor de samenwerking met de overheden is de gesloten beleidscyclus, waarin allen hun rol, belang en bijdrage hebben. Het uitgangspunt hiervoor is één overheid. Uniformiteit of harmonisatie van beleid waar het kan en maatwerk waar het moet draagt bij aan een effectieve uitvoering en een gelijk speelveld voor bedrijven. Daarbij treedt de OD NZKG op als adviseur bij het maken van beleid en als vergunningverlener, toezichthouder en handhaver in de uitvoering van dat beleid.

Ten derde zetten we in op het verbeteren van de informatiestroom ten behoeve van de probleemanalyse in de beleidscyclus, met oog op informatie gestuurde VTH inzet welke ook met de samenwerkende partners afgestemd is. Hiervoor ontwikkelen wij een opgavegerichte Informatiestrategie die naast informatie ten behoeve van onze VTH-producten (output) ook gericht is op effect (outcome).

Toewerken naar een VTH&A-strategie Noord-Holland

Als vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten (ODIJ, OFGV, OD NHN en OD NZKG) hebben wij afgesproken om samen een volgende stap te zetten in de totstandkoming en toepassing van een gezamenlijke VTH&A-

strategie (Vergunningen, Toezicht, Handhaving en Advisering). Hiermee wordt een gelijk speelveld (level playing field) voor burgers en bedrijven, met een uniform uitvoeringsniveau gerealiseerd. Dat betekent dat gelijke gevallen op gelijke wijze worden behandeld, langs dezelfde strategie voor het toepassen van VTH door ieder bevoegd gezag in het hele gebied. Daar waar dit gezamenlijk kan, zullen we de VTH-strategie gezamenlijk opstellen en waar maatwerk nodig is, bijvoorbeeld strategie gericht op enkel de eigen deelnemers, doen we dit individueel. Uiteraard in afstemming met de eigen deelnemers van de regionale Gemeenschappelijke Regeling (GR) en gericht op de aard van de inrichtingen. De gezamenlijke VTH&A-strategie zullen wij medio 2023 ter vaststelling voorleggen aan de colleges van onze deelnemers.

3. Organisatieontwikkeling: wat is er nodig om de opgaven te realiseren. De OD NZKG van nu en morgen
De strategische agenda geeft duidelijke accenten aan voor de organisatie ontwikkeling. Het opgavegericht en samenlevingsgericht werken is daarbij richtinggevend voor de komende jaren. Dit vraagt professioneel handelen, kennisontwikkeling, samenleving gericht werken en innovatie.

Daarom gaan we ons in het ontwikkelen van onze organisatie hier op focussen. Dit doen we in het programma "De OD van Nu en Morgen". De OD van nu en morgen is een programma van en voor alle medewerkers. Het programma gaat over het professioneel handelen van iedereen, het vakmanschap in elke functie en over een professionele inrichting van de organisatie. Met een OD-school geven we een duidelijkere vorm aan onze professionele ontwikkeling. Zo binden en boeien we mensen en zijn we een wendbare organisatie die mee beweegt op de actualiteit. Dit doen we samen met andere omgevingsdiensten.

OD NZKG blijft "up to standard" op bijvoorbeeld nieuwe technologische ontwikkelingen en op inhoudelijke ontwikkelingen als bijvoorbeeld groene waterstof.

Overige ontwikkelingen 2024

Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet staat op moment van schrijven gepland voor 1 juli 2023. De nieuwe regels hebben ingrijpende gevolgen voor bijna alle taken en werkprocessen van de omgevingsdiensten. In de jaren 2023-2025 zal blijken hoe de nieuwe regels in de praktijk uitpakken en zullen onduidelijkheden langzamerhand via jurisprudentie worden opgehelderd. Een zorgpunt is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), dat op een minimaal niveau van start zal gaan en in de loop der jaren verder moet worden ontwikkeld. Op dit moment is zelfs wat betreft regelgeving nog niet alles duidelijk. Zo is er nog volop discussie tussen het Rijk en de koepels over het nieuwe basistakenpakket van de omgevingsdiensten. Voor een goed verloop van het primaire proces is de OD NZKG afhankelijk van een goed functionerend DSO.

Ook over de financiering blijft veel onzeker: denk aan de bekostiging van de gemeenten voor de te decentraliseren bodemtaken en aan de door de VNG geclaimde omvangrijke bijdragen van het Rijk in de oplopende transitiekosten van de decentrale overheden en hun uitvoeringsorganisaties.

Ook over de financiering blijft veel onzeker: denk aan de bekostiging van de gemeenten voor de te decentraliseren bodemtaken en aan de door de VNG geclaimde omvangrijke bijdragen van het Rijk in de oplopende transitiekosten van de decentrale overheden en hun uitvoeringsorganisaties. Verder uitstel van de Omgevingswet betekent dat de voorbereidingskosten van de OmgevingsDienst steeds verder toenemen zonder compensatie. Door de continue uitstel zijn er beperkte middelen beschikbaar uit reserves waaruit de implementatie kan worden gefinancierd. Dat trekt een enorme wissel op onze opleidingsbudgetten en op onze mensen - VTH'ers, experts, informatiseerders, (account)managers, financials. Dat gaat onvermijdelijk ten koste van onze primaire taken. De invoeringskosten bij de omgevingsdiensten zijn landelijk zwaar onderschat – tot ODNL Cebeon in 2022 een onderzoek heeft laten doen en die niet €4 à €8 mln. bleken te zijn maar minimaal €99 à €143 mln. – en dat was nog voor dit laatste uitstel. De compensatie van het Rijk daarvoor (€150 mln. in de voorjaarsnota 2022) is geheel naar de gemeenten gegaan, waarvan €8,4 mln. naar de gemeenten in onze regio. Wij bepleiten dat een deel van deze uitkeringen voor een passend

gedeelte worden doorgeleid naar de Omgevingsdienst zodat ook wij ons deel van de voorbereidingen kunnen blijven financieren. Bij de besprekingen over de uitvoeringsovereenkomsten zullen wij dit bespreekbaar maken.

Wet Kwaliteitsborging bouw

Volgens planning treedt Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) voor de 1^e fase gelijktijdig met de Omgevingswet in werking. De impact wordt voor de OD NZKG in kaart gebracht. De wijziging in de uitvoering van taken heeft in ieder geval personele consequenties. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit opgevangen kan worden door de flexibele schil.

VTH Tata Steel

De OD NZKG staat voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Daarbij hebben wij een zeer grote opgave in de IJmond, waar de druk op de milieu gerelateerde gezondheid zeer groot is.

In de laatste jaren leven in de omgeving van het bedrijfsterrein van Tata Steel toenemende zorgen over de milieu- en gezondheidseffecten van de staalproductie, onder andere door de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) als zware metalen en PAKs (Polycyclische aromatische koolwaterstoffen). Deze zorgen zijn in de afgelopen jaren vergoot door de uitkomsten van gezondheidsonderzoeken en ze klinken steeds luider en op steeds meer plaatsen. Landelijk kwam er in dezelfde periode veel meer aandacht voor en is er een maatschappelijk debat over stikstofemissies.

Uitgangspunten van de uitvoering van de VTH-taken wat betreft Tata Steel zijn 'zo scherp mogelijk vergunnen' en 'de omgeving zo goed mogelijk betrekken'. PNH en OD NZKG hebben aanvullend op de reguliere inzet een programma opgezet gericht op het verbeteren van het milieu en gezondheid in de regio. De inzet voor TATA steel wordt voor 2023 ruim verdubbeld ten opzichte van 2021.

De OD NZKG heeft sinds een paar jaar een vestiging in Wijk aan Zee, scherpt vergunningen aan, intensificeert het toezicht en is er regelmatig overleg tussen de belangenorganisaties, de omgeving en de OD NZKG. De OD NZKG ontvangt maandelijks meerdere handhavingsverzoeken en steeds omvangrijkere verzoeken om het openbaar maken van informatie op grond van de Woo. Bijna dagelijks verschijnen kranten- en social berichten over de gevolgen van de staalproductie.

Vanaf 2023 wordt een nieuw Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel van kracht bij de OD NZKG. Dit programma, dat loopt tot en met 2025, bevat de onderwerpen die bovenop het reguliere VTH-werk extra aandacht krijgen bij Tata Steel. Zo zal de omgeving veel aandacht krijgen door het organiseren van periodieke overleggen, inloopspreekuren en bewonersbijeenkomsten op het kantoor in Wijk aan Zee. Bevorderen van een gezonde leefomgeving is en blijft het vertrekpunt van onze inzet.

Opvolging aanbevelingen onderzoeken

De aanbevelingen van de commissie Van Aartsen en de rapporten van de Algemene Rekenkamer hebben een breed gevoeld besef van urgentie laten ontstaan bij Rijk (IenW/ILT, JenV/OM en BZK), IPO, VNG en Omgevingsdienst NL dat het VTH-stelsel nú versterkt moet worden. Deze partijen gaan samen aan de slag in het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP). Het programma heeft een looptijd van 2 jaar (2022-2024). Grofweg geldt dat het eerste jaar vooral bedoeld is voor het scherpen van de wijze van uitvoering en concretisering van de 10 aanbevelingen van de commissie van Aartsen. Het tweede jaar wordt benut voor de daadwerkelijke implementatie.

Voor verbetering van het VTH-stelsel is structureel geld beschikbaar. T/m 2023 is een specifieke uitkering van €675.000 beschikbaar voor de OD NZKG. De wijze van financiering vanaf 2024 en de daarbij gevraagde inzet van de OD NZKG zijn nog onduidelijk. De verwachting is dat resultaten uit het IBP in 2023 een doorwerking op de OD NZKG zullen hebben in 2024, bijvoorbeeld op het punt van landelijke normfinanciering maar ook meer inhoudelijke thema's als ketentoezicht.

Water en Bodem

In Kamerbrieven uit november 2022 komt naar voren dat er structurerende keuzes door het Rijk zijn gemaakt om Water en Bodem leidend te laten zijn voor onze ruimtelijke ordening. In ons gebied ervaren

we al dat wij tegen de grenzen van ons bodem- en waterstelsel aanlopen. Dit betreft o.a. de kwaliteit van het oppervlakte water en de beschikbaarheid van drinkwater naast kwaliteit van de bodem in brede zin. Dit betreft de chemische kwaliteit maar ook de ecologische waarde en draagkrachtfunctie.

Bij de ruimtelijke keuzes in het kader van de energie- en grondstoffentransitie en de woningbouwopgave zal het bodem en waterstelsel meer sturend worden. Het Rijk is daarbij o.a. verplichtingen aangegaan om strategieën te ontwikkelen. Ook vanuit Europa komen er nieuwe verplichtingen op deze gebieden.

Evident is dat deze structurerende keuzes ook implicaties zullen hebben voor de uitvoering van VTH taken die bij de Omgevingsdienst NZKG zijn belegd. De verwachting is dat de inzet op bodem en watertaken geïntensiveerd zal moeten worden. Taken in relatie tot het domein water zijn in de uitvoeringsafspraken thans laag geprioriteerd en het ontbreekt nog aan adequaat beleid en financiering.

Voor het behoud van een vitale en efficiënt geordende bodem kan de OD NZKG bij grote maatschappelijke opgaven, zoals woningbouw, infrastructuur en energietransitie een belangrijke rol spelen, mits er continuïteit in de taakuitvoering is.

Belangrijke voorwaarde daarbij is dat de financiën voor deze taakuitvoering goed geregeld zijn voordat de Omgevingswet in werking treedt per 1 juli 2023. Een onvoldoende functionerend bodemsysteem leidt tot economische schade.

Voor wat betreft het thema water is het belangrijk dat opdrachtgevers gaan investeren in regionale afspraken met gezamenlijke financiering om de uitvoering van de VTH taken op het domein water door de Omgevingsdienst NZKG robuuster te kunnen gaan invullen.

De beleidslijn van het Rijk "water en bodem sturend" maakt het noodzakelijk dat Rijk, provincies en gemeenten – meer dan nu het geval is – in goede samenwerking met de Omgevingsdienst NZKG als één overheid voortvarend invulling geven aan deze beleidslijn.

Financiële ontwikkelingen 2024

Algemeen Financiële ontwikkelingen

Per 1 januari 2017 is prestatiegerichte financiering (PGF) ingevoerd. De financiering doet recht aan de individuele productie en prestaties voor de opdrachtgevers en sluit aan bij de wens om te komen tot een level playing field via een uniform uitvoeringsniveau. Om de systematiek door te ontwikkelen is bij de invoering besloten de kengetallen in relatie tot het uniforme uitvoeringsniveau voor een periode van twee jaar (2017-2018) te valideren. Kengetallen zijn de standaardwaarden waarmee we onze inzet berekenen, vaak een aantal uren per type inrichting per jaar. Per 2019 zijn de kengetallen en daaraan gekoppelde (vaste) volumes voor een periode van 4 jaar ingevoerd. Eveneens is bestuurlijk afgesproken om na deze periode te evalueren en noodzakelijke wijzigingen per 2023 in te voeren, ervan uit gaande dat de Omgevingswet zou zijn ingevoerd.

Als gevolg van uitstel van de omgevingswet kunnen de kengetallen niet worden gevalideerd. Het vraagt een grote inspanning om alle kengetallen opnieuw te valideren en onder de OW veranderen de producten en dus de kengetallen sowieso. In afwachting van een spoedige inwerkingtreding van de OW is de hervalidatie van de huidige kengetallen dus uitgesteld. Die overweging is nu niet anders, maar de kengetallen wijken wel steeds verder af van de praktijk. Er worden door ons meer uren ingezet dan bij onze opdrachtgevers in rekening worden gebracht. De grootste knelpunten ten aanzien van de kengetallen zijn bespreekbaar gemaakt met onze opdrachtgevers en opgenomen in de concept UVO 2023. Deze bijdragen zijn derhalve ook opgenomen in deze kaderbrief.

Net als in 2023 hebben we te maken met autonome en beleids ontwikkelingen waardoor extra inzet nodig is in 2024 e.v. Dit betreft o.a. ZZS taken, actualisatie vergunningen omgevingswet en inzet op Altijd, Digitaal Vergunnen.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van deze ontwikkelingen. In deze kaderbrief is de impact hiervan in euro's nog niet voor alle posten bekend, daarom is hiervoor een PM post opgenomen. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2024-2027 wordt dit waar mogelijk nader in euro's geduid. De begroting is de plek voor uitgebreidere toelichtingen. Voor de PM posten waar dit nog niet mogelijk is zal dit worden betrokken bij het opstellen van de UVO 2024 en voortijdig worden besproken met de verschillende opdrachtgevers.

VTH Tata Steel

De verwachting is dat de aankomende periode het dossier Tata Steel onverminderd veel aandacht vraagt van de OD NZKG. Voor het werk betekent dit dat er veel capaciteit wordt gevraagd voor communicatie, het afhandelen van Woo-verzoeken, handhavingsverzoeken, informatieverzoeken van en beleidsadvies aan andere overheden. Dit komt bovenop onze basistaken op het vlak van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Om de uitvoering van de VTH-taken door de OD NZKG op niveau te houden is voor 2023 een actualisatie geweest op het aantal begrote uren. Dit is op basis geweest van de realisatie van uren in 2022.

Al eerder heeft PNH in 2022 voor de jaren 2022 tot en met 2026 een aanvullend budget beschikbaar gesteld voor de inzet van de OD NZKG ten behoeve van:

- Reductie van emissies van Tata Steel conform het programma Roadmap plus;
- Reductie zeer zorgwekkende stoffen;
- Transitie groen staal.

Het aanvullende budget stijgt van € 717K in 2022 naar ruim € 2,6 mln. in 2024 e.v.

De OD NZKG ziet het grote belang van een snelle transitie van Nederlands grootste uitstoter van CO₂ en NO_x naar een staalproductie op groene waterstof. Dit zal een inzet vragen die wij niet uit onze bestaande budgetten kunnen financieren. PNH doet voor het Tata Steel-dossier vanwege het grote regionale belang al de grote extra inspanningen die hierboven zijn beschreven.

Door PNH is bij het ministerie van EZK en IenW aangegeven dat gezien het nationale belang ervan, de meerkosten voor de OD NZKG van de waterstoftransitie bij Tata Steel gedekt moeten worden door de rijksbudgetten voor de energietransitie. Deze meerkosten zijn berekend op € 5 mln. per jaar van 2023 tot 2030. In 2022 is vervolgens door het ministerie EZK een aanvraag gedaan bij het klimaatfonds. Deze bijdrage is nog niet zeker en daarom nog niet verwerkt in deze kaderbrief. Groot risico, als de middelen (te laat) beschikbaar komen, is de bemensing gezien de enorme krapte op de arbeids- en inhuurmarkt.

Onvoorziene issues

Na de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging kan de OD NZKG in 2023/2024 in de uitvoering tegen onvoorziene issues aanlopen. Om hierop adequaat te kunnen anticiperen is er in onze algemene risico reserve een risicobedrag opgenomen.

Indexatie 2024-2027

In deze kaderbrief zijn de al bekende mutaties opgenomen voor 2024 ten opzichte van de vorige bestuurlijk vastgestelde meerjarenbegroting 2023-2026. De mutaties zijn het gevolg van:

- Nog vast te stellen (concept) uitvoeringsovereenkomsten voor 2023;
- Prijscompensatie in overeenstemming met de consumentenprijsindex CPI van het CPB (tabel 1);
- Cumulatieve loonkostencompensatie (tabel 2).

Eind 2022 zijn de uitvoeringsovereenkomsten 2023 (UVO's) samen met de ambtelijk opdrachtgevers besproken en in concept vastgesteld.

De volumeafspraken zijn per opdrachtgevers verwerkt in bijlage 1.

Wijziging CAO en loon- en prijscompensatie

Voor 2024 wordt rekening gehouden met kostenstijgingen voor prijzen en voor lonen. De prijscompensatie is gebaseerd op de prijs bruto binnenlands product van het Centraal Planbureau (CPB), dit is in overeenstemming met het bestendig beleid. De prijsstijging voor 2024 is naar verwachting 2,6% (596K). Over 2021 is de werkelijke kostenstijging voor prijzen 0,8% hoger dan waarmee de prijzen in de begroting zijn doorgerekend. De nacalculatie 2021 komt hiermee op 184K.

Over 2022 is de geschatte kostenstijging op basis van het CPI 8,6% als gevolg van de inflatie en effecten van de oorlog in Oekraïne. Deze wordt normaliter pas verwerkt, als het jaar is afgerond, in de kadernota 2025 op basis van de werkelijke kostenstijging. Omdat dit een heel groot effect heeft wat doorwerkt in de toekomstige begrotingen, is ervoor gekozen om deze prijsstijging nu al mee te nemen in de doorrekening. Er volgt nog wel een nacalculatie van de prijscompensatie 2022 in de kadernota van 2025. Het prijseffect voor 2022 is 1.969K.

Tabel 1

bedragen x € 1.000

Prijscompensatie	2024	2025	2026	2027
Nacalculatie prijscompensatie 2021 (0,8%)	184	184	184	184
Prijscompensatie 2022 (8,6%)	1.969	1.969	1.969	1.969
Prijscompensatie 2024 (2,6%)	596	596	596	596
TOTAAL	2.749	2.749	2.749	2.749

Over 2022 is de werkelijke, structurele, kostenstijging voor lonen 1% hoger dan waarmee de lonen in de begroting zijn doorgerekend. Tevens is er een extra vergoeding gekomen voor € 75,- per maand per medewerker. De nacalculatie 2022 komt hiermee op 748K.

De huidige cao eindigt op 1 januari 2024. De cao-stijging voor 2023 is berekend op 4%.

In onze meerjarenbegroting werd jaarlijks rekening gehouden met een cumulatieve looncompensatie van 2%. Doel van deze methodiek is het voorkomen van grote schommelingen in tarieven ten gevolge van cao-afspraken. Echter voor 2023 is al bekend dat er een loonsverhoging van 4% is afgesproken en dat er een extra thuiswerkvergoeding komt van € 3,- per dag. Ook deze CAO-ontwikkeling heeft een groot effect voor de jaren erna. Daarom is in deze kaderbrief ook de CAO-ontwikkeling voor 2023 meegenomen ad 962K.

De premie ABP-werkgeversdeel zal in 2023 dalen omdat de VPL-premie vervalt. VPL staat voor: Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling. Reden voor het vervallen van de premie is omdat de regeling dan volledig is gefinancierd. Dit levert een besparing op van 605K

Omdat het de verwachting is dat de inflatie nog hoog zal blijven en de looncompensatie hoger zal uitkomen, is de looncompensatie voor 2024 gezet op 4%.

Tabel 2

Looncompensatie	2024	2025	2026	2027
Nacalculatie CAO ontwikkelingen 2022	748	748	748	748
CAO ontwikkelingen 2023	962	962	962	962
premiëwijziging ABP 2023	-605	-605	-605	-605
Looncompensatie 2024 (4%)	1.678	1.678	1.678	1.678
TOTAAL	2.783	2.783	2.783	2.783

Zie voor specificatie bijlage 3

Bijlage 1. Deelnemersbijdragen 2024

De verwachte deelnemersbijdragen 2024 zijn inclusief het effect van de overdracht van de provinciale bodemtaken naar de gemeenten en een verwacht effect van 75% toepassing van de Wet kwaliteitsborging Bouw. Voor ZZS taken en regionaal schakelpunt kennis bodem zijn de verwachte uitgaven nog niet bekend en is daarom een PM post opgenomen.

Wijzigingen deelnemerbijdragen 2024

Deelnemer / Contractpartner	A. BEGROTING 2023 o.b.v. UVO 2022	B. UVO 2023 volume afspraken en tarief 2023 meerjaren begroting	C. Loon- en prijsstijging 2024	D. Tata	E. MBA's	F. GBES	G. WKB en Bodem	H. Digitalisering	I. Omgevingswet en actualisatie van vergunningen	J. Adm. inzet OW	K. Strafrecht	L. ZZS taken en regionaal schakelpunt kennis bodem	M. BEGROTING 2024
Gemeente Amsterdam	23.604	1.224	1.969		244	90	-328		46	118	106	PM	27.073
Provincie Noord-Holland	21.931	3.746	2.037	736	5	-	-725	425	1	81	256	PM	28.494
Gemeente Zaanstad	3.393	248	289		115	60	200		21	25	34	PM	4.386
Gemeente Haarlemmermeer	10.175	128	817		149	-	418		28	70	49	PM	11.834
Gemeente Aalsmeer	693	-165	42		5	148	89		1	2	4	PM	818
Gemeente Amstelveen	989	-147	67		7	58	115		1	2	6	PM	1.099
Gemeente Diemen	404	4	32		1	9	50		0	1	3	PM	505
Gemeente Ouderamstel	299	-12	23		3	10	34		1	1	2	PM	360
Gemeente Uithoorn	420	-61	28		4	23	43		1	2	3	PM	463
Provincie Flevoland	420	-66	28			-	0	20	0	2	3	PM	408
Provincie Utrecht	989	5	79			-	0	55	0	6	10	PM	1.143
Totaal UVO	63.316	4.906	5.411	736	534	397	-105	500	100	311	476	0	76.583
Overige baten	1.525	0	121	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.646
TOTAAL	64.841	4.906	5.532	736	534	397	-105	500	100	311	476	0	78.229

Toelichting tabel:

A. is vastgestelde begroting 2023 bij AB besluit dd 15 juli 2022

B. is de verandering in UVO 2023 per peildatum 05-12-2022 ten opzichte van begroting 2023 (UVO = A+B)

C. is de stijging in CAO van 2024 en de loon- en prijsindex van 2024

D. is de duurzame transitie voor Tata

E. is de omzetting voor OW van inrichting naar milieu belaste activiteit

F. VTH op gesloten bodemenergie (GBES) is een wettelijke basistaak voor OD NZKG onder de Omgevingswet. Op dit moment is deze VTH taak onvolledig door alle gemeentelijke bevoegde gezagen als zodanig verankerd in de UVO's.

G. WKB en Bodem: impact WKB en verschuiving bodemtaken als gevolg OW

H. Digitalisering: digitalisering van vergunningenprocedures en digitale ontsluiting van vergunningen voor Milieu

I. Omgevingswet en actualisatie van vergunningen

J. Administratieve inzet Omgevingswet: extra inzet voor DSO, oude en nieuwe procedures naast elkaar

K. Strafrecht: inzet om milieucriminaliteit terug te dringen

L. ZZS taken en regionaal schakelpunt kennis bodem

Indicatief effect uurtarieven 2024

De uurtarieven 2024 worden in de meerjarenbegroting 2024-2027 vastgesteld door het Algemeen bestuur. De kostenontwikkeling naar aanleiding van de financiële mutaties in deze kaderbrief heeft effect op het uurtarief van de OD NZKG. Door de loon- en prijscompensatie 2024 van in totaal 5.532K zal het tarief stijgen. Het gaat voornamelijk om een indicatie van het uurtarief, gebaseerd op het werkaanbod uit de concept uitvoeringsovereenkomsten 2023.

Tabel 3

Tarieven	2021	2022	2023	2024 concept
Per uur voor UVO producten g	102,10	104,57	107,02	116,22
Maatwerk door medewerker	102,10	104,57	107,02	116,22
Maatwerk door projectleider	132,73	135,94	139,12	151,08

Bijlage 2: financiële ontwikkelingen.

In deze bijlage is een overzicht opgenomen van de autonome ontwikkelingen en beleidswensen.

	Ontwikkeling	Programma	Onderwerp	Inhoudelijke toelichting	Opdrachtgever	Bedrag 2024
1.	Autonoom	Milieu	Omzetting van inrichting naar MBA	Bij de jaarrekening 2021 is er een reserve gevormd van € 832K voor het omzetten van inrichting naar MBA's. Voor de omzetting naar milieubelastende activiteiten is een eerste raming gemaakt van in totaal €1,9 mln over 3 jaren, welke is opgenomen in onze meerjarenbegroting 2023-2026. De resterende kosten van € 1.068K zijn opgenomen in deze kadernota. Per jaar betreft dit een bedrag van € 534K. n.b. Als gevolg van uitsel omgevingswet is de projectleider MBA's in 2022 later gestart dan gepland, de komende tijd wordt de kostenraming geactualiseerd. Het bedrag opgenomen in deze kaderbrief kan daarom nog wijzigen.	Alle OG's	€ 534.000
2.	Beleid	Milieu	Digitalisering/AADV	De ODNZKG draagt al vanaf de start bij aan het programma van PZH/DCMR met betrekking tot de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). PZH/DCMR heeft aan de andere provincies en BRZO-OD's de vraag gesteld of zij de doelstellingen van het programma omarmen en samen op willen trekken. Meedoen met PZH/DCMR draagt bij aan een landelijk uniforme werkwijze (in ieder geval voor de BRZO- en RIE4-inrichtingen). In BRZO6-verband wordt de mogelijkheid van een gezamenlijk traject onderzocht. Los van de keuze of wij, ODNZKG, volledig mee gaan met de aanpak en het systeem van PZH/DCMR of een eigen traject gaan bewandelen, is het evident dat er een slag moet worden gemaakt met betrekking tot de digitalisering van vergunningenprocedures en digitale ontsluiting van vergunningen voor Milieu. Doelstellingen hierbij zijn onder andere: transparante ontsluiting van informatie, efficiëntere werkwijze, kortere proceduretermijnen, beter overzicht van voorschriften. Een dergelijke ontwikkeling, waarbij eerst ook het einddoel goed moet worden geformuleerd, vraagt de komende jaren een flinke investering. Hierbij dient voor meerdere jaren rekening te worden gehouden met een bedrag van minstens € 500.000,00 per jaar.	Provinciaal	€ 500.000
3.	Autonoom	Milieu	Omgevingswet en Actualisatie van vergunningen	Het is een wettelijke plicht voor het bevoegd gezag om nieuw beleid door te voeren in de vigerende omgevingsvergunningen Milieu. Inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2023 leidt in de jaren erna tot een nog grotere opgaaf met betrekking tot de actualisaties dan dat er al was. Zo moeten er bij voorbeeld, als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, binnen 2 jaar na inwerkingtreding maatwerkvoorschriften worden gemaakt voor bedrijven die met metaal, hout of steen in de open lucht werken en moet er bij minimaal de BRZO-bedrijven (en mogelijk ook bij de Afvalinrichtingen) een voorschrift met betrekking tot financiële zekerheid in de vergunning worden opgenomen. Het gaat te ver om hier alle bekende voorbeelden op te sommen. Er zal een overzicht gemaakt moeten worden van de actualisatie-opgave als gevolg van de Omgevingswet, waarna de voorbereiding op de uitvoering en de daadwerkelijke uitvoering kan worden opgepakt. Ondanks dat dit totaalbeeld er nog niet is, is wel duidelijk dat dit een grote opgaaf zal zijn die de komende jaren veel inzet zal vragen. De kosten om tot een inventarisatie te komen van onderwerpen en vergunningen die geactualiseerd moeten worden, wordt geschat op circa € 100.000,- euro. Op basis van deze inventarisatie kan een inschatting worden gemaakt van de benodigde inzet om de vergunningen daadwerkelijk te actualiseren.	Alle OG's	€ 100.000
4.	Autonoom	Bodem	GBES	VTH op gesloten bodemenergie (GBES) is een wettelijke basistaak voor OD NZKG onder de Omgevingswet. Op dit moment is deze VTH taak onvolledig door alle gemeentelijke bevoegde gezagen als zodanig verankerd in de UVO's. Overdracht van deze taken kan plaatsvinden wanneer de Omgevingswet van start gaat.	Gemeentelijke OG's exclusief Haarlemmermeer (Reeds opgenomen in de UVO 2023)	€ 397.472
5.	Autonoom	Rand voorwaardelijk	Administratieve inzet omgevingswet	Bij de inwerkingtreding van de OW zullen de eerste tijd zowel oude als nieuwe procedures gedaan moeten worden en zullen er veel vragen van zowel het bedrijfsleven als van de opdrachtgevers komen. Het beheren van twee sets bekendmakingen zal extra tijd kosten zolang oude en nieuwe procedures nog naast elkaar bestaan. Het DSO heeft (nog) niet dezelfde functionaliteit als het OLO en er zullen meer kenmerken (aan) gevuld moeten worden om ons zaakstelsel van de benodigde informatie te voorzien. Ook het werken vanuit de samenwerkingsruimte in het DSO vraagt (ook bij de opdrachtgevers) om meer inzet teneinde de binnenkomende zaken naar de juiste behandelaars door te zetten en af te stemmen met de opdrachtgevers. Ook zal er een toename zijn in het aantal aanvragen en meldingen die gepubliceerd moeten worden onder de OW. Dit zal, net als nu, voor een deel door een robot worden gedaan, maar de controle op de kwaliteit en de inzet bij functionele uitval zal groter zijn. Doordat er nu ook voor het afgeven van milieuvergunningen leges geheven gaan worden zal ook op dit onderdeel het werk toenemen. Ondanks dat er nog onbekende factoren zijn over de inrichting van het DSO en de aantallen zaken waarmee we onder de OW te maken krijgen, is een voorzichtige schatting dat er binnen het administratieve team twee extra fte nodig zullen zijn. Het is niet uitgesloten dat de OW ook in de vergunningverlenende teams zorgt voor meer handelingen in het zaakstelsel. Deze komen dan voor rekening van de vergunningverleners, of bij een wat verdergaande functiedifferentiatie, bij nog aan te stellen (semi) administratieve medewerkers.	Alle OG's	€ 311.220
6.	Autonoom	Bodem	Regionaal schakelpunt Kennis Bodem	De VNG heeft van het Rijk opdracht gekregen pilots uit te voeren met betrekking tot het instellen van regionale schakelpunten Kennis Bodem. De provincie NH en Omgevingsdienst NZKG hebben hiervoor een projectvoorstel ingediend. De provincie NH treedt op als opdrachtnemer en de OD NZKG als belangrijke uitvoerder. Het Rijk zal medio 2023 een beslissing nemen over het nationaal kennis infrastructuur, met de regionale schakelpunten erbij. Mogelijk komen er rijksmiddelen beschikbaar voor 2024.	PNH en gemeentelijke OG's	PM

	Ontwikkeling	Programma	Onderwerp	Inhoudelijke toelichting	Opdrachtgever	Bedrag 2024
7.	Autonoom	Milieu	ZZS-taken gemeenten	Op 1 januari 2016 was de minimalisatieverplichting voor ZZS (Zeer Zorgwekkende Stoffen) in werking getreden. ZZS zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld de voortplanting belemmeren, kankerverwekkend zijn of zich in de voedselketen ophopen. De minimalisatieverplichting richt zich op het voorkomen van ZZS-emissies. Als dat niet haalbaar is, moeten de emissies zoveel mogelijk worden beperkt (minimalisatie). De implementatie van deze verplichting is nog volop in ontwikkeling. De minimalisatieverplichting van ZZS luchtmissies is voor alle bedrijven in Nederland van toepassing. Daarnaast is begin november 2022 door het Rijk aangekondigd dat op 1 januari 2023 de wetgeving verandert voor een 76-tal ZZS-stoffen, waarbij direct een strengere norm gaat gelden voor vergunningplichtige bedrijven. Gezien deze onverwachte wetswijziging zullen we het eerste helft van 2023 gebruiken om inzicht te krijgen in de gevolgen voor ons bedrijvenbestand. Hierbij zal op basis van risico's keuzes worden gemaakt voor het vervolgtraject op dit onderwerp en zullen de kosten hiervan inzichtelijk worden gemaakt.	Gemeentelijke OG's	PM
8.	Beleid	Milieu	Strafrecht (n.a.v. rekenkamer rapport)	Uit diverse rapportages blijkt dat er in Nederland sprake is van een toenemende milieucriminaliteit. Zoals gesteld in het Rekenkamerrapport worden milieuovertredingen en -criminaliteit enkel zichtbaar wanneer je er actief naar op zoek gaat. Door koppeling van de aanpak veelplegers, Ondernijning, Ketentoezicht en strafrecht is het mogelijk om hier meer grip op te krijgen. Dit vraagt om intensivering van de samenwerking tussen opsporingsdiensten en adequate opvolging in de strafrechtketen naast de inzet bestuursrechtelijke handhavinginstrumenten. De OD NZKG brengt op dit moment het 'streefbeeld strafrecht' in kaart wat duidelijkheid zal bieden over de groeiopgave voor de komende jaren.	Alle OG's	€ 475.921

**PM posten worden in de MJB 2024-2027 nader uitgewerkt. Indien mogelijk worden bedragen nog nader onderbouwd.*

Voor 2023 zijn er ontwikkelingen waarvoor middelen zijn opgenomen in de UVO 2023. Het betreft de volgende zaken:

Posten MJB 2023 - 2026 in de UVO 2023													
Werkveld	Product (regie)	Gemeente Aalsmeer	Gemeente Amstelveen	Gemeente Amsterdam	Gemeente Diemen	Gemeente Haarlemmer meer	Gemeente Ouder-Amstel	Gemeente Uithoorn	Gemeente Zaanstad	Provincie Flevoland	Provincie Noord-Holland	Provincie Utrecht	Totaal bedrag UVO 2023
Bodem	Projecten - BIS (Ow-proof)	€ 53.189	€ 52.119	€ 526.217	€ 12.949	€ 128.103	€ 13.056	€ 18.300	€ -	€ -	€ 4.281	€ -	€ 808.215
	Provinciaal Energieakkoord	€ -	€ 32.962	€ 303.509	€ 26.113	€ 84.118	€ 33.818						€ 480.520
Milieu/Brzo	Regulering en Toezicht landelijke thema's (MER/Oprichtingsvergunningen)										€ 588.610		€ 588.610
	Projecten Milieu/Brzo - Cyber security										€ 99.957		€ 99.957
	Projecten Milieu/Brzo - Scherp vergunnen										€ 99.957		€ 99.957
	Milieu Regie - Ketentoezicht	€ 9.525	€ 16.695	€ 491.115	€ 7.170	€ 201.733	€ 4.923	€ 6.635	€ 66.888	€ 8.990	€ 321.060	€ 21.083	€ 1.155.816
	Milieu Regie - VTH Grondwaterbeschermingsgebieden												
	Milieu Regie - IOV (REV)	€ 9.204	€ 5.672	€ 47.731	€ 2.890	€ 23.437	€ 2.890	€ 2.890	€ 27.076	€ 9.953	€ 160.851	€ 21.404	€ 313.997
Materieel budget	Projecten Milieu/Brzo - Groen Staal										€ 1.697.979		
	Groen Staal										€ 250.000		€ 1.947.979
	Van Wob naar Woo	€ 749	€ 535	€ 38.206	€ -	€ 23.223	€ -	€ -	€ 8.027	€ 749	€ 25.150	€ 2.033	€ 98.672
	Woo-verzoeken	€ 3.960	€ 2.997	€ 191.031	€ 963	€ 116.010	€ 2.033	€ 2.997	€ 40.025	€ 3.960	€ 125.749	€ 9.953	€ 499.676
	Dataontwikkeling	€ 963	€ 963	€ 57.042	€ -	€ 34.996	€ 963	€ 963	€ 11.986	€ 963	€ 37.992	€ 2.997	€ 149.828
Totaal		€ 77.590	€ 111.943	€ 1.654.850	€ 50.085	€ 611.619	€ 57.684	€ 31.785	€ 154.002	€ 24.615	€ 3.482.218	€ 57.470	€ 6.313.860

Extra gelden 'kengetallen' in de UVO 2023 (Bouw/Milieu)							
Werkveld	Product (regie)	Gemeente Amstelveen	Gemeente Amsterdam	Gemeente Diemen	Gemeente Haarlemmer meer	Gemeente Zaanstad	Totaal bedrag
Bouw	Regulering & Toezicht BOM A1, A2 (klein)		€ 129.387		€ 204.087		€ 333.474
	Regulering & Toezicht BOM BV1 t/m BV7 Verbouw		€ 176.369		€ 71.917		€ 248.286
Milieu/Brzo	B2 R&T Meldingspl bdrvn zwaardere milieu-impact	€ 13.270	€ 136.986	€ 12.949			€ 163.206
	C R&T Vergunningplichtige bedrijven		€ 795.480	€ 5.886		€ 30.073	€ 831.438
	Rie Overig Regulering & Toezicht (M&L+M&I)					€ 189.746	€ 189.746
Totaal		€ 13.270	€ 1.238.221	€ 18.836	€ 276.005	€ 219.819	€ 1.766.151

Deze zijn niet als aanvullende claim opgenomen in bovenstaande tabel omdat deze posten onderdeel uitmaken van onze begroting en daarmee zijn meegenomen in het bedrag per deelnemer.

Bijlage 3: specificatie loon- en prijsstijgingen.

Tabel 2

bedragen x € 1.000

Looncompensatie	2024	2025	2026	2027
Nacalculatie CAO ontwikkelingen 2022 (1%)	375	375	375	375
Nacalculatie CAO ontwikkelingen 2022 € 75,- per maand	373	373	373	373
CAO ontwikkelingen 2023 (2%)	839	839	839	839
CAO ontwikkelingen 2023 € 3,- per dag	123	123	123	123
premiewijziging ABP 2023	-605	-605	-605	-605
Looncompensatie 2024 (4%)	1.678	1.678	1.678	1.678
TOTAAL	2.783	2.783	2.783	2.783